

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

RADA

Usnesení Rady o obnoveném evropském programu pro vzdělávání dospělých

(2011/C 372/01)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

VZHLEDEM K TĚMTO DŮVODŮM:

Strategie *Evropa 2020* pro inteligentní, udržitelný růst podporující začlenění považuje celoživotní učení a rozvoj dovedností za klíčové prvky v reakci na současnou hospodářskou krizi, stárnutí obyvatelstva a na širší ekonomickou a sociální strategii Evropské unie.

Krise zdůraznila významnou roli, kterou při plnění cílů strategie *Evropa 2020* může hrát vzdělávání dospělých⁽¹⁾ tím, že jim – a zejména pracovníkům s nízkou kvalifikací a starším pracovníkům – umožňuje zlepšit schopnost přizpůsobit se změnám na trhu práce a ve společnosti. Vzdělávání dospělých poskytuje osobám postiženým nezaměstnaností, restrukturalizací a změnami v profesním životě příležitost ke zvýšení kvalifikace nebo k rekvalifikaci a současně významným způsobem přispívá k sociálnímu začlenění, aktivnímu občanství a osobnímu rozvoji;

OHLEDEM NA:

1. usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2008 o vzdělávání dospělých nazvané *Na vzdělávání není nikdy pozdě*, v němž se naléhavě vybízí členské státy, aby podporovaly získávání znalostí a vytvořily kulturu celoživotního učení, zejména prostřednictvím uplatňování politik prosazujících rovnost žen a mužů a určených k tomu, aby učinily vzdělávání dospělých atraktivnějším, přístupnějším a účinnějším,
2. závěry Rady z května roku 2008⁽²⁾ o vzdělávání dospělých, ve kterých byl poprvé stanoven soubor společných priorit, jimiž je třeba se v sektoru vzdělávání dospělých zabývat, a které připravily cestu k intenzivnější evropské spolupráci mezi různými zúčastněnými stranami a navrhly řadu konkrétních opatření na období let 2008–2010 (dále jen

„akční plán“) zaměřených na zvýšení účasti ve vzdělávání dospělých a zlepšení jeho kvality,

3. usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 21. listopadu 2008 o lepším začleňování celoživotního poradenství do strategií celoživotního učení, v němž byl zdůrazněn význam poradenství jako souvislého procesu umožňujícího občanům všech věkových kategorií a v průběhu celého života vymezit své schopnosti, kompetence a zájmy, přijímat rozhodnutí týkající se vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnání a řídit svou individuální dráhu v oblasti vzdělávání, v práci i v jiných oblastech;
4. závěry Rady ze dne 12. května 2009⁽³⁾, ve kterých byl stanoven strategický rámec evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET 2020“), jenž je zcela v souladu se strategií *Evropa 2020* a jehož čtyři cíle – týkající se celoživotního učení a mobility, kvality a efektivity, spravedlivosti, sociální soudržnosti a aktivního občanství, jakož i kreativity a inovací – jsou pro vzdělávání dospělých stejně důležité,
5. společnou zprávu Rady a Komise pro rok 2010 o pokroku při provádění pracovního programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“⁽⁴⁾, v níž se zdůrazňuje, že je rovněž důležité, aby nabídka v oblasti vzdělávání dospělých pokrývala celou škálu klíčových kompetencí, a konstatuje se, že jedním z hlavních úkolů je zajistit, aby inovativní metody byly ku prospěchu všech osob zapojených do procesu učení, včetně těch, které se účastní vzdělávání dospělých,
6. stěžejní iniciativy strategie *Evropa 2020*:

— *Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa*, která vyzývá členské státy k zajištění toho, aby si lidé prostřednictvím všeobecného, odborného a vysokoškolského vzdělávání i vzdělávání dospělých osvojovali dovednosti nezbytné pro další vzdělávání a pro trh práce,

⁽¹⁾ Pro účely tohoto textu se pojmem *vzdělávání dospělých* rozumí celá škála formálního, neformálního a informálního učení – všeobecného i odborného –, které absolvují dospělí v návaznosti na počáteční vzdělávání a odbornou přípravu.

⁽²⁾ Úř. věst. C 140, 6.6.2008, s. 10.

⁽³⁾ Úř. věst. C 119, 28.5.2009, s. 2.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 117, 6.5.2010, s. 1.

- *Evropská platforma pro boj proti chudobě*, která navrhuje zavést inovativní vzdělávání pro znevýhodněné skupiny obyvatel s cílem umožnit osobám zasaženým chudobou a sociálním vyloučením důstojný život a aktivní účast ve společnosti,
 - *Unie inovací*, která podporuje vysokou kvalitu vzdělávání a rozvoje dovedností s cílem zajistit budoucí růst na základě inovací v oblasti výrobků, služeb a podnikatelských modelů v Evropě, která čelí stárnoucí populaci a silným konkurenčním tlakům,
7. závěry Rady ze dne 11. května 2010 o sociálním rozměru vzdělávání a odborné přípravy ⁽¹⁾, v nichž se konstatuje, že rozšířením přístupu ke vzdělávání dospělých mohou vzniknout nové možnosti aktivního začleňování a silnějšího sociálního zapojení,
8. rozhodnutí Rady ze dne 21. října 2010 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států ⁽²⁾, usilující o podporu účinných pobídek k celoživotnímu učení pro zaměstnané i nezaměstnané, „*tak aby měl každý dospělý člověk možnost změnit nebo zvýšit svou kvalifikaci*“,
9. závěry Rady z 18. a 19. listopadu 2010 o posílení evropské spolupráci v oblasti odborného vzdělávání a odborné přípravy ⁽³⁾ s cílem aktivně podporovat větší účast jednotlivců na dalším odborném vzdělávání a přípravě, větší investice do rozvoje lidských zdrojů, vnitropodnikové kurzy a získávání poznatků v rámci pracovního procesu a úzkou spolupráci mezi institucemi odborné přípravy a zaměstnavateli, a to zejména v oblasti odborné přípravy pracovníků s nízkou kvalifikací,

VÍTÁ SKUTEČNOST, ŽE

byla zahájena činnost ve všech prioritních oblastech stanovených v akčním plánu na období let 2008–2010, ačkoli její tempo je v jednotlivých zemích různé:

- Reformy vzdělávání dospělých jsou ve vzrůstající míře součástí všeobecného rozvoje vzdělávání a odborné přípravy, zejména rozvoje vnitrostátních rámců kvalifikace a strategií celoživotního učení.
- V oblasti vzdělávání dospělých se důležitou otázkou stalo zabezpečování kvality; bylo dosaženo významného pokroku, pokud jde o rozvoj profesního profilu a odborné přípravy odborníků na vzdělávání dospělých, akreditaci poskytovatelů vzdělávání dospělých a zlepšení poradenských služeb pro dospělé.
- Informační programy a vzdělávací příležitosti se stále více zaměřují na osoby s nejnižším stupněm kvalifikace, a poskytují jim tak lepší vyhlídky na pracovní a společenské začlenění.

— Neformální a informální učení, jež je významnou součástí vzdělávání dospělých, je ve zvýšené míře uznáváno a oceňováno, avšak využívání možnosti validace zůstává často stále ještě velmi nízké.

— Začalo se zlepšovat monitorování sektoru vzdělávání dospělých,

UVĚDOMUJE SI VŠAK, ŽE:

v zájmu řešení krátkodobých i dlouhodobých důsledků hospodářské krize je zapotřebí, aby si dospělí pravidelně zlepšovali osobní i profesní dovednosti a kompetence. S ohledem na současnou nestabilitu na trhu práce a potřebu snížit riziko sociálního vyloučení se tento požadavek týká zejména osob s nedostatečnou či nízkou kvalifikací. Celoživotní učení však může být ku značnému prospěchu všech dospělých, i těch vysoce kvalifikovaných.

Je zde nicméně stále větší shoda v tom, že vzdělávání dospělých je při rozvíjení vnitrostátních systémů celoživotního učení v současnosti nejslabším článkem. Účast na vzdělávání dospělých se stále snižuje, z 9,8 % obyvatelstva ve věku 25–64 let v roce 2005 na pouhých 9,1 % v roce 2010, čímž se cíl zvýšit tuto účast do roku 2020 na 15 %, stanovený ve strategickém rámci ET 2020, stává ještě větší výzvou. Proto je třeba zaměřit pozornost na překážky, jako je nízká motivace a nedostatky zařízení péče o děti, která by ženám i mužům umožnila lépe sladit rodinné a pracovní povinnosti s učením.

Stejně jako v jiných odvětvích by se i ve vzdělávání dospělých mělo přejít k politice založené na výsledcích učení, jehož ústředním bodem je autonomní osoba zapojená do procesu učení nezávisle na tom, zda se učí na pracovišti, doma, v místní komunitě, v rámci dobrovolné činnosti nebo v institucích vzdělávání a odborné přípravy, a vyvinout mnohostranný model řízení, jehož je k tomu zapotřebí.

Abychom vytvořili takový sektor vzdělávání dospělých, který bude schopen podpořit strategii *Evropa 2020*, je třeba učinit ještě mnohem více, pokud jde o účinné a efektivní financování, poskytování možností druhé šance a osvojování základních dovedností, jako je gramotnost a znalost základních početních úkonů, ale také gramotnost digitální, pokud jde o vzdělávání zaměřené na migranty, osoby předčasně ukončující školní docházku a mladé lidi, kteří se nevzdělávají, nejsou zaměstnaní, ani se neúčastní odborné přípravy, jakož i osoby se zdravotním postižením a starší osoby, i pokud jde o spolupráci se zaměstnavateli, sociálními partnery a občanskou společností.

Provádění akčního plánu rovněž zdůraznilo obtížnost priměrného monitorování sektoru vzdělávání dospělých, a to z důvodu nedostatku statistických údajů a vyhodnocení politických opatření. K tvorbě fakticky podložených politik v oblasti vzdělávání dospělých jsou zapotřebí komplexní a srovnatelné údaje o všech klíčových aspektech vzdělávání dospělých, účinnější systémy monitorování a spolupráce mezi jednotlivými subjekty, jakož i kvalitní výzkumná činnost,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 135, 26.5.2010, s. 2.

⁽²⁾ Úř. věst. L 308, 24.11.2010, s. 46.

⁽³⁾ Úř. věst. C 324, 1.12.2010, s. 5.

DOMNÍVÁ SE, ŽE:

celoživotní učení probíhá od předškolního věku po důchodový věk ⁽¹⁾. Vzdělávání dospělých je nezbytnou součástí procesu celoživotního učení a rozumí se jím celá škála formálního, neformálního a informálního učení, všeobecného i odborného vzdělávání, které absolvují dospělí v návaznosti na počáteční vzdělávání a odbornou přípravu.

K tomu, aby bylo možné využít výsledků akčního plánu na léta 2008–2010 a doplnit stávající politické iniciativy v oblasti školního vzdělávání, vysokoškolského vzdělávání (boloňský proces) a odborného vzdělávání a odborné přípravy (kodaňský proces), je zapotřebí obnovený evropský program pro vzdělávání dospělých, jehož cílem je umožnit všem dospělým rozvíjet a posilovat své dovednosti a kompetence v průběhu celého života.

Vzdělávání dospělých může významným způsobem přispět k dosažení cílů strategie *Evropa 2020*, které se týkají snížení počtu případů předčasného ukončení vzdělávání a odborné přípravy pod hranici 10 %. Zvláštní pozornost je proto třeba věnovat zlepšení jejich poskytování vysokému počtu Evropanů s nízkou kvalifikací, na něž je strategie *Evropa 2020* zaměřena, počínaje opatřeními v oblasti gramotnosti a znalosti základních početních úkonů a opatřeními nabízejícími druhou šanci jako předpokladu získání dalších dovedností potřebných k práci i pro život obecně. Osvojení základních dovedností jako základní předpoklad pro rozvoj klíčových kompetencí pro celoživotní učení ⁽²⁾, řešení problému předčasného ukončení školní docházky ⁽³⁾ a otázek týkajících se vzdělávání a sociálního začleňování migrantů, romského obyvatelstva a znevýhodněných skupin vyžaduje koordinovanou činnost v oblasti školního vzdělávání i vzdělávání dospělých.

Současně je třeba uznat a podpořit skutečnost, že vzdělávání dospělých může podstatným způsobem přispět k hospodářskému rozvoji posílením produktivity, konkurenceschopnosti, tvořivosti, inovací a podnikatelských aktivit.

V této souvislosti existuje značná potřeba zintenzívnit úsilí o dosažení cíle stanoveného ve strategii *Evropa 2020*, jímž je zajistit, aby alespoň 40 % mladých lidí ukončilo terciární nebo srovnatelné vzdělání. Splnění této výzvy by přispělo k rozvoji konkurenceschopné ekonomiky založené na znalostech a inovacích a plně využívající svých zdrojů a lidského kapitálu;

VYZÝVÁ PROTO K:

přijetí obnoveného evropského programu pro vzdělávání dospělých, jenž bude pokračováním, doplněním a upevněním činnosti v oblasti vzdělávání dospělých vyvíjené v rámci čtyř strategických cílů stanovených Radou ve strategickém rámci „ET 2020“. Tento program je sice zaměřen na počáteční období let 2012–2014 (viz příloha tohoto dokumentu), měl by však být chápán v kontextu dlouhodobější vize pro vzdělávání dospělých, jež bude v období do roku 2020 obecně usilovat o zvýšení prestiže tohoto sektoru, konkrétněji o:

- i) posílení možností dospělých bez ohledu na pohlaví a jejich osobní a rodinnou situaci, pokud jde o přístup ke kvalitním vzdělávacím příležitostem v kterékoli fázi jejich života, s cílem podpořit jejich osobní a profesní rozvoj, odpovědnost, přizpůsobivost, zaměstnatelnost a aktivní účast ve společnosti,
- ii) rozvoj nového přístupu k vzdělávání a odborné přípravě dospělých, který bude zaměřen na výsledky učení a odpovědnost a autonomii osob zapojených do procesu učení,
- iii) posílení povědomí dospělých, že učení je celoživotní úsilí, jemuž by se měli věnovat v pravidelných intervalech během svého života, a zejména v obdobích nezaměstnanosti nebo změn v profesním životě,
- iv) podporu rozvoje účinných systémů celoživotního poradenství, jakož i integrovaných systémů uznávání neformálního a informálního učení,
- v) zajištění komplexní nabídky kvalitního formálního i neformálního vzdělávání a odborné přípravy pro dospělé, jejichž cílem je získání klíčových kompetencí nebo jež vedou k získání kvalifikací na všech úrovních evropského rámce kvalifikací, za podpory občanské společnosti a sociálních partnerů, jakož i místních orgánů,
- vi) zajištění flexibilních možností vzdělávání přizpůsobených různým vzdělávacím potřebám dospělých, včetně vnitropodnikových kurzů a získávání poznatků na pracovišti,
- vii) podporu většího povědomí zaměstnavatelů ohledně skutečnosti, že vzdělávání dospělých přispívá k posílení produktivity, konkurenceschopnosti, tvořivosti, inovací a podnikatelských aktivit a je důležitým faktorem pro zvýšení zaměstnatelnosti a mobility jejich zaměstnanců na trhu práce,
- viii) povzbuzování institucí poskytujících vysokoškolské vzdělávání, aby přijímaly i méně tradiční skupiny studentů, jako jsou dospělí, jako způsob vyjádření sociální odpovědnosti a větší otevřenosti vůči celé společnosti i reakce na demografické výzvy a požadavky stárnoucí společnosti,
- ix) podporu úlohy sociálních partnerů a občanské společnosti při stanovování potřeb v oblasti odborné přípravy a rozvoji vzdělávacích příležitostí pro dospělé, jakož i optimalizaci zapojení ústředních, regionálních i místních orgánů,
- x) podporu vyváženého rozdělování zdrojů na vzdělávání a odbornou přípravu v průběhu životního cyklu na základě společné odpovědnosti a silné angažovanosti veřejných orgánů, zejména pokud jde o možnosti druhé šance a rozvoj základních dovedností,

⁽¹⁾ Usnesení Rady ze dne 27. června 2002 o celoživotním učení (Úř. věst. C 163, 9.7.2002, s. 1).

⁽²⁾ Úř. věst. L 394, 30.12.2006, s. 10.

⁽³⁾ Jak bylo zdůrazněno v doporučení Rady z června roku 2011 (Úř. věst. C 191, 1.7.2011, s. 1).

- xi) zapojení sociálních partnerů a zvýšení jejich povědomí o tom, že vzdělávání přímo na pracovišti včetně poskytnutí možnosti získat základní dovednosti je přínosné i pro ně,
- xii) vytvoření propracovaného systému vzdělávání starších osob v zájmu podpory aktivního a zdravého stárnutí a soběstačnosti, který by využíval jejich znalostí, zkušeností, sociálního a kulturního kapitálu ve prospěch celé společnosti,
- xiii) pevné odhodlání prosazovat vzdělávání dospělých jako prostředek na podporu solidarity mezi různými věkovými skupinami (například prostřednictvím „mezigeneračního paktu“) a mezi kulturami a lidmi z nejrůznějších prostředí;

VYZÝVÁ PROTO ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

1. v období let 2012–2014 zaměřily své úsilí na prioritní oblasti podrobně uvedené v příloze, a tím přispěly k uplatňování čtyř priorit uvedených ve strategickém rámci „ET 2020“ v souladu se situací a právními předpisy jednotlivých států,
2. zajistily účinnou spolupráci s příslušnými ministerstvy a zainteresovanými stranami, sociálními partnery, podniky, příslušnými nevládními organizacemi a organizacemi občanské společnosti s cílem zlepšit soudržnost politik v oblasti vzdělávání dospělých a obecnějších socioekonomických politik,
3. aktivně spolupracovaly na úrovni EU s cílem podpořit úspěšné provádění výše uvedených prioritních oblastí, zejména tím, že:
 - i) plně využijí nástrojů celoživotního učení dohodnutých na úrovni EU s cílem podpořit účast dospělých na vzdělávání,
 - ii) využijí příležitostí poskytovaných programem celoživotního učení, zejména v rámci programů *Grundtvig* a *Leonardo da Vinci* a následného programu od roku 2014, jakož i strukturálních fondů a případně dalších nástrojů za účelem spolufinancování podpůrných iniciativ,
 - iii) za podpory Komise a prostřednictvím příslušných evropských sítí budou používat otevřenou metodu koordinace k propagaci vzájemného učení a k výměně osvědčených postupů a zkušeností v oblasti vzdělávání dospělých,
 - iv) jmenují národního koordinátora pro usnadnění spolupráce s ostatními členskými státy a Komisí při provádění programu pro vzdělávání dospělých,

A VYZÝVAJÍ KOMISI, ABY:

spolupracovala s členskými státy a podporovala je při vypracování a provádění výše popsaného obnoveného evropského programu pro vzdělávání dospělých, a obzvláště při plnění prioritních úkolů na období let 2012–2014 podrobně uvedených v příloze I, zejména tím, že:

- i) zajistí doplňkovost a soudržnost mezi politickými iniciativami uskutečňovanými v souladu s tímto usnesením a těmi, které byly vyvinuty v souvislosti s jinými příslušnými politickými procesy napojenými na strategický rámec „ET 2020“, kodaňský proces, boloňský proces, program EU pro modernizaci vysokoškolského vzdělávání, a iniciativami prováděnými například v oblasti gramotnosti a předčasného ukončování školní docházky, které vyžadují jednotný přístup zahrnující školní vzdělávání i vzdělávání dospělých a prosazování vzdělávání dospělých v rámci všech těchto procesů,
- ii) naváže trvalou úzkou spolupráci s národními koordinátory jmenovanými členskými státy a ostatními zúčastněnými zeměmi,
- iii) umožní členským státům a organizacím podporujícím vzdělávání dospělých, aby si vyměňovaly informace o svých politikách a postupech a o jejich vyhodnocování tím, že bude organizovat vzájemné učení a hodnocení, konference a semináře a jiné vhodné nástroje a že v rámci dostupných zdrojů zlepší shromažďování údajů o vzdělávání dospělých jako součást aktualizovaného uceleného rámce ukazatelů a kritérií plánovaného na rok 2013,
- iv) posílí vědomostní základnu vzdělávání dospělých v Evropě zadáváním studií a posílením kapacity existujících výzkumných struktur vhodných pro analýzu otázek v oblasti vzdělávání dospělých, mimo jiné i prostřednictvím spolupráce se sítí Eurydice a Evropským střediskem pro rozvoj odborného vzdělávání (CEDEFOP) a dalšími příslušnými institucemi, jejichž informací a výzkumných kapacit bude plně využívat,
- v) bude rozvíjet a posilovat spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi, jako jsou OECD (zejména využitím výsledků programu pro mezinárodní hodnocení kompetencí dospělých – PIAAC), Organizace spojených národů (zejména UNESCO) a Rada Evropy, jakož i s dalšími příslušnými regionálními nebo celosvětovými iniciativami jako je Asijsko-evropský dialog o celoživotním učení (ASEM),
- vi) využije finanční prostředky dostupné na evropské úrovni na podporu provádění tohoto programu pro vzdělávání dospělých,
- vii) bude podávat zprávy o provádění programu v rámci společné zprávy o pokroku týkající se „ET 2020“.

PŘÍLOHA

EVROPSKÝ PROGRAM PRO VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

Prioritní oblasti na období let 2012–2014

Členské státy se vyzývají, aby se s ohledem na svoji konkrétní situaci, v souladu se svými vnitrostátními prioritami a případně za podpory Komise zaměřily na ty z níže uvedených oblastí, které jsou z hlediska jejich konkrétních potřeb nejdůležitější.

1. Realizovat celoživotní učení a mobilitu

S cílem zvýšit a rozšířit účast dospělých na celoživotním učení v reakci na dohodnutý cíl EU dosáhnout 15 % účasti na vzdělávání dospělých a s cílem zvýšit podíl mladých dospělých s terciárním a srovnatelným vzděláním na 40 % se členské státy vyzývají, aby se zaměřily na:

- povzbuzování poptávky a rozvoj ucelených a snadno přístupných informačních a poradenských systémů, které budou doplňovat účinné informační strategie usilující o zvýšení povědomí a motivace potenciálních osob zapojených do procesu učení, se zvláštním zaměřením na znevýhodněné skupiny, osoby předčasně ukončující školní docházku, mladé lidi, kteří se nevzdělávají, nejsou zaměstnaní, ani se neúčastní odborné přípravy, dospělé osoby s nízkou kvalifikací, zejména osoby mající problémy s gramotností, a na které budou navazovat možnosti druhé šance vedoucí k uznávané kvalifikaci na úrovni evropského nástroje kvalifikací,
- podporu angažovanosti zaměstnavatelů, pokud jde o zajištění vzdělávání a odborné přípravy přímo na pracovišti, aby si tak pracovníci mohli osvojit specifické pracovní dovednosti i dovednosti obecnější povahy, mimo jiné i prostřednictvím pružnější pracovní doby,
- podporu flexibilního vzdělávání pro dospělé, včetně širšího přístupu k vysokoškolskému vzdělání pro ty, kterým chybí standardní vstupní kvalifikace, a na diverzifikaci spektra možností vzdělávání dospělých, jež nabízejí instituce poskytující vysokoškolské vzdělávání,
- zavedení plně funkčních systémů pro potvrzování neformálního a informálního učení a podporu jejich využívání dospělými všech věkových kategorií a na všech úrovních kvalifikace, jakož i podniky a jinými organizacemi.

2. Zlepšit kvalitu a efektivitu vzdělávání a odborné přípravy

Na účelem vybudování silného sektoru vzdělávání dospělých se členské státy vyzývají, aby se zaměřily na:

- rozvoj zajišťování kvality pro poskytovatele vzdělávání dospělých, například prostřednictvím akreditačních systémů, s přihlédnutím k již existujícím rámcům/standardům kvality v jiných sektorech,
- zlepšování kvality pedagogických pracovníků působících ve vzdělávání dospělých, například vymezením kompetenčních profilů, zavedením účinných systémů pro počáteční odbornou přípravu a profesní rozvoj a usnadněním mobility učitelů, školitelů a dalších pedagogických pracovníků působících ve vzdělávání dospělých,
- zajištění životaschopného a transparentního systému pro financování vzdělávání dospělých na základě společné odpovědnosti s vysokým stupněm angažovanosti veřejných orgánů v zájmu tohoto sektoru a podpory pro ty, kterým se nedostává finančních prostředků, vyváženého rozdělení finančních prostředků v rámci celého procesu celoživotního učení, vhodného příspěvku k jeho financování od všech zainteresovaných stran a prozkoumání inovačních způsobů účinnějšího a efektivnějšího financování,
- rozvoj mechanismů, které zajistí, aby poskytování vzdělání lépe odráželo potřeby trhu práce a nabízelo příležitosti k získání kvalifikací a k rozvoji nových dovedností, ježlepší schopnost lidí přizpůsobit se novým požadavkům měnícího se prostředí,
- zintenzivnění spolupráce a partnerství mezi všemi zainteresovanými stranami, jež jsou pro vzdělávání dospělých relevantní, zejména pak mezi veřejnými orgány, jednotlivými poskytovateli příležitostí ke vzdělávání dospělých, sociálními partnery a organizacemi občanské společnosti, především na regionální a místní úrovni v kontextu rozvoje „učících se regionů“ a místních vzdělávacích středisek.

3. Prostřednictvím vzdělávání dospělých podporovat spravedlivost, sociální soudržnost a aktivní občanství

V zájmu posílení schopnosti sektoru vzdělávání dospělých prosazovat sociální soudržnost a poskytovat lidem, kteří to potřebují, druhou šanci využít vzdělávacích a životních příležitostí, jakož i s cílem přispět ke snížení podílu osob předčasně ukončujících vzdělávání a odbornou přípravu pod 10 % hranici se členské státy vyzývají, aby se zaměřily na:

- zlepšení gramotnosti a znalosti základních početních úkonů u dospělých, rozvoj digitální gramotnosti a poskytování příležitostí dospělým k rozvoji základních dovedností a forem gramotnosti nutných k aktivní účasti v moderní společnosti (například ekonomické a finanční gramotnosti, občanského, kulturního, politického a environmentálního povědomí, učení o zdravém způsobu života a spotřebitelské a mediální informovanosti),

- zvýšení nabídky vzdělávání dospělých a povzbuzování jednotlivých osob k účasti na tomto vzdělávání jakožto prostředku k posílení sociálního začlenění a aktivní účasti v komunitě a ve společnosti a dále zlepšení přístupu ke vzdělávání dospělých v případech migrantů, Romů a znevýhodněných skupin a zajišťování vzdělání pro uprchlíky a osoby žádající o azyl, ve vhodných případech včetně výuky jazyka hostitelské země,
- posílení příležitostí ke vzdělávání pro starší dospělé občany v kontextu aktivního stárnutí, včetně dobrovolnické práce a podpory inovačních forem mezigeneračního učení a iniciativ zaměřených na využití znalostí, dovedností a kompetencí starších osob ve prospěch společnosti jako celku,
- řešení vzdělávacích potřeb osob se zdravotním postižením a osob, které jsou kvůli zvláštním okolnostem vyloučeny z procesu vzdělávání, jako například osob pobývajících v nemocnicích, domech s pečovatelskou službou a věznicích, a poskytování odpovídajícího poradenství a podpory těmto osobám.

4. Posílit tvořivost a inovace dospělých a jejich vzdělávacího prostředí

V zájmu rozvoje nových pedagogik a kreativního vzdělávacího prostředí ve vzdělávání dospělých a v zájmu podpory vzdělávání dospělých jakožto prostředku k posílení tvořivosti a inovačních kapacit občanů se členské státy vyzývají, aby se zaměřily na:

- podporu získávání klíčových průřezových kompetencí, jako například schopnosti učit se, smyslu pro iniciativu a podnikání a kulturního povědomí a vyjadřování, a to zejména uplatňováním evropského rámce klíčových kompetencí v sektoru vzdělávání dospělých,
- posílení úlohy kulturních organizací (například muzeí, knihoven atd.), občanské společnosti, sportovních organizací a jiných subjektů, jež představují kreativní a inovativní prostředí pro neformální a informální vzdělávání dospělých,
- lepší využívání informačních a komunikačních technologií v kontextu vzdělávání dospělých jakožto prostředku k rozšíření přístupu a zlepšení kvality jeho poskytování, například využíváním nových příležitostí k distančnímu vzdělávání a vytvořením nástrojů a platforem elektronického učení, s cílem oslovit nové cílové skupiny, zejména skupiny osob se zvláštními potřebami nebo skupiny žijící v odlehlejších oblastech.

Členské státy se dále vybízejí k tomu, aby přispívaly k lepšímu sběru, srovnatelnosti a analýze informací a údajů o vzdělávání dospělých na evropské, celostátní, regionální a místní úrovni s cílem podpořit výše uvedené prioritní oblasti v souladu se čtyřmi strategickými cíli rámce „ET2020“.

5. Zlepšit znalostní základnu týkající se vzdělávání dospělých a sledování sektoru vzdělávání dospělých

Členské státy se vyzývají, aby se zaměřily na:

- aktivní účast na významných mezinárodních průzkumech a studiích a provádění klíčových sdělení z nich vyplývajících, například na průzkumu vzdělávání dospělých (AES), průzkumu dalšího odborného vzdělávání (CVTS) a programu pro mezinárodní hodnocení schopností dospělých (PIAAC),
- vynaložení většího úsilí o shromáždění dostatečných základních referenčních údajů například ohledně účasti, poskytovatelů, financování, výsledků a obecnějšího přínosu vzdělávání pro dospělé a společnost a v souvislosti s prodlužováním pracovního života rozšíření sběru údajů i na věkovou kategorii osob starších 64 let,
- posílení monitorování a posuzování dopadů, pokud jde o rozvoj a výkonnost sektoru vzdělávání dospělých na evropské, celostátní, regionální a místní úrovni, pokud možno na základě lepšího využívání stávajících nástrojů,
- zintenzivnění výzkumu a hloubkové analýzy otázek souvisejících se vzděláváním dospělých, rozšíření spektra výzkumu o nové oblasti a podporu více mezioborové a výhledové analýzy,
- podávání zpráv o politikách v oblasti vzdělávání dospělých v rámci společné zprávy o pokroku týkající se strategického rámce „ET2020“.